

WYRYCKIE WIEŚCI

KWARTALNIK KULTURALNO – SPOŁECZNY

WYRYCKIE WIEŚCI

Cudze chwalicie

LIPÓWKA

Przemierzając tereny Gminy Wyrki zmierzamy do Lipówki, niewielkiej miejscowości która obecnie liczy około 20 domostw i nieco ponad 80 mieszkańców. Lipówka oprócz zabudowań znajdujących wzdłuż dróg asfaltowych ma także kilka domostw w malowniczo usytuowanej części Lipówki – Kolonia.

Domniemywać można, że nazwa miejscowości powstała od lip, które z pewnością tę miejscowość okalały, a w czasie kwitnienia roznosiły wokół woń kwiatostanu, które nadały miejscowości nazwę, a wraz z nią jej niezwykle przyjemny charakter.

Lipówka leży w pobliżu strumyka, niewielkiej rzeczki o nazwie Krynica o którym miejscowa ludność mogła śpiewać pieśni m.in. „*Tam w polu krynica dno widać. Gdzieś mojej Maryni nie widać. Jak poszła po wodę to przyjdzie. A jak do sąsiadów to wyjdzie...*”

Miejscowość ta, choć niezbyt zasobna w ludność zawsze słynęła z przedsiębiorczości.

Jeszcze dziesięć lat temu we wsi mieszkało 80 osób, było 27 gospodarstw z czego 12 domów było drewnianych, a ich właściciele posiadali między innymi: 22 samochody osobowe, 2 samochody ciężarowe, 5 kombajnów. Działalność prowadziły: sklep spożywczy, zakład kamieniarski, zakład drzewny i wielkoobszarowe gospodarstwa rolne.

Poszukując głębszej historii Lipówki docieramy do pierwszych wzmianek o miejscowości znajdujących się na mapie szczegółowej województwa lubelskiego (Karola Pertheesa) z 1786 r., a miejscowość należała wówczas do Litwy.

W 1827 r. miejscowość wchodziła w skład gminy Krzywowierzba. Karol Smoczyński w czerwcu 1856 r. prawem własności nabył dobra zwane wówczas *Lipowka* na mocy kontraktu kupna i sprzedaży od Michała Szlubowskiego, poprzedniego dziedzica.

W 1859 r. dobra kupił Antoni Omyliński, płacąc poprzedniemu właścicielowi 16.875 rubli srebrnych.

W 1861 r. właścicielem był Józef Będkowski. W rok później jako właściciele wymienieni są małżonkowie Piotr i Józefa z Ubergiękiewiczów Wawrowscy.

W 1862 r. dobra ziemskie *Lipowka* w okręgu włodawskim, powiecie radzyńskim, guberni lubelskiej położone, rozgraniczone i z przyległościami i przynależnościami od dóbr Horostyła składały się z folwarku i wsi Lipówka z łąkami zwanymi Lipowskie oraz z lasów przyległych mających ogólnej rozciągłości włók 49, morgów 19, prętów 28.

W 1869 r. w księdze wieczystej jako właściciele wpisani zostali Mikołaj i Rozalia z Szängerskich Budziłowiczowie. Budziłowiczowie nabyli majątek w drodze przymusowego wywłaszczenia przez Towarzystwo Kredytowe Ziemskie, na publicznej licytacji 28 września 1869 r., za sumę rubli srebrnych 10.125.

Na mocy Najwyższego Ukazu Carskiego z 1864 r. wskutek wypłaty wynagrodzenia likwidacyjnego z dóbr tych przeszło na własność włościan morg 553 pr. 237, a między tymi nieużytków morg 19, pr. 240 dla 27 osad.

W 1870 r., oprócz Budziłowiczów, współwłaścicielem dóbr był Florian Chełstowski. W trzy lata później hipoteka mówi o następujących właścicielach: Mikołaj Budziłowicz, Leokadia, Fortunat, Tekla, Ludwik, Kłotylda, rodzeństwo Budziłowicz oraz Florian Chełstowski.

W 1890 r. ale pewnie i wcześniej miejscowość należała do parafii prawosławnej w Horostycie. Przed I wojną światową w tej wsi było 132 prawosławnych i 54 katolików.

Według spisu z 30 września 1921 r. Lipówka kolonia należała do gminy Krzywowierzba. Posiadała 27 domów. Wieś liczyła 113 osób, w tym 49 mężczyzn oraz 64 kobiety, w tym 51 rzymskokatolików, 59 prawosławnych i 3 wyznania mojżeszowego. 45 osób deklarowało narodowość polską, 65 rusińską i 3 żydowską. W Lipówce wsi było 16 domów. Miejscowość liczyła 75 osób, w tym 35 mężczyzn i 40 kobiet, w tym 75 prawosławnych, 75 osób deklarowało narodowość rusińską.

W 1935 r. w skład gromady Lipówka wchodziły: Lipówka wieś i Lipówka kolonia

W 1943 r. cała miejscowość należała do gminy Krzywowierzba. Miała 270 mieszkańców. Wykaz gromad należących do gminy Krzywowierzba podaje, że w 1947 r. do Lipówki należało 807,89 ha ziemi, a mieszkało w tej wsi 198 osób.

Aktywność mieszkańców wsi była uzależniona nie tylko od rytmu nadanego przez pory roku i prace na wsi, ale wyznaczana była również przez czynności dyktowane przez wszechpanujący ustrój socjalistyczny. I tak np. w październiku 1950 roku dla uczczenia 33 rocznicy rewolucji październikowej, w gminie Krzywowierzba podjęto czyny społeczne, gdzie gromada Lipówka – do 15.X.1950 r. miała zasiać ponad plan 5 ha pól, do dnia 20.X.1950 r. zakończyć wykopki ziemniaków, do 13.X.1950 r. wyremontować drogę ciągnącą się do Zahajek. Chcąc, nie-chcąc mieszkańcy Lipówki znali zatem charakter pracy dla dobra ogółu.

W 1954 r. dokonano reformy podziału administracyjnego wsi znosząc dotychczasowe gminy i gromady. Lipówka należała do Gromadzkiej Rady Narodowej w Lubieniu, która to była najniższym ogniwem administracji państwowej łączącej kilka wsi i, która to została zlikwidowana z dniem 1 stycznia 1958 r i włączono ją do Gromadzkiej Rady Narodowej w Wyruckach.

W 1966 r. liczba ludności znacznie się zmniejszyła, w Lipówce mieszkało – 119 osób: 55 mężczyzn i 64 kobiety. W 1972 r. w miejscowości działalność prowadziło Kółko Rolnicze. Z dniem 1 stycznia 1973 roku zadania GRN przejęły gminy tak więc terytorialnie od tego czasu Lipówka, jako sołectwo, pozostaje w obrębie Gminy Wyrucki.

Za najstarsze obiekty budownictwa w Lipówce jeszcze kilkadziesiąt lat temu uznawano zagrodę nr 6 której właścicielem była Feliksa Kowalska, a na niej drewniany dom z 1926 i spichlerz z 1927r. W latach 80- tych można tam było zobaczyć wiele drewnianych domów pochodzących z końca XIX wieku np. zagroda nr 46 będąca własnością Edwarda Sereka.

Dziś Lipówka to miejscowość z nowoczesnymi funkcjonalnymi zabudowaniami i coraz mniej licznymi zabudowaniami drewnianymi. Położona na niewielkim wzniesieniu niczym polana rozpościera się pomiędzy lasami. Choć nie zobaczymy tutaj okazałych lip, to jednak w Lipówce wciąż pozostaje przyjemny i przyjazny charakter, tak wyrażany przez turystów przemierzających miejscowość na rowerach lub zmierzających na Holeński jarmark.

Justyna Torbicz

Kultura

WIERSZ – Laureat

„Z aplikacją 8 000 kroków”

*Zakładam buty, w dłonie kijki dwa
wyruszam w znaną dal.*

*1000 kroków
i brama otwarta na stary sad i panoramę późnoletnich pól.
Wśród szarozielonych prostokątów i kwadratów
pojedynczy zielony ciągnik i sarenki na łące dwie.*

*500 kroków
i dwie białe piłeczki nikną w przydrożnych krzakach.
Już widać szary rów, trójkątną nade mną,
a w szpalerze akacji przesuwają się czerwona kula.*

*Rozpoczyna się sesja
z przesuwanymi się zasłonami chmur
i jeszcze modyfikacja z dostojnymi ostami.
Zachód na wschodzie jest piękny.*

*Akacje i Glinki,
Marysin czy Różany Zagajnik
w pogoni za ruchomym modelem
kolejne 1000 i Ścianka.*

*A w górze kalejdoskop chmur
z czerwono - fioletowym podświetleniem,
szersza perspektywa
i drewniany wśród pól krzyż, "kto pod nim śpi ?"...*

*Parę kroków i do zobaczenia czerwona półkula i ćwierćkula.
I kolejne 1000
a może 2000 i piaszczysta Skarbowa
Wilgotność wieczorna przyjemnie ochładza*

*Okrągłe słomiane kule czekają na bilard.
Paski wznoszą się w dłonie, jest dobrze, spokojnie .
A na ramieniu pstryk, pstryk
8 000 przekroczone.*

*A w bramie czeka zwiadowca koci
z czarnym czujnikiem do góry.
Już tylko ciemno - różowa luna nad zachodem
a we mnie spokój, moc.*

*Nocny wędrownik na swoją drogę
wyrusza ze swoją naturalną potrzebą 1000 i więcej kroków.*

Krystyna Kaźmieruk

Wiersz - Laureat konkursu o „Złote pióro Wójta Gminy Wyrucki”

Pani Krystyna Kazimieruk od ponad 20 lat mieszka w Wyruckach i jak przyznaje lubi to miejsce.

W swoim wierszu oprowadza nas po tzw. zagrodówkach i uroczyskach miejscowości Wyrucki – Wola. Wiersz pani Krystyny to spacer, nie tylko z cykającym na ramieniu krokomierzem, ale z bijącym z zachwytem sercem. To wiersz zatrzymania się i wędrowania nad tym co trwałe i przemijające, naturalne i stworzone, zwyczajne i niezwykłe.

WIOSENNE WYMIATANIE MIOTŁĄ BRZOWĄ

Dziś, trudno sobie wyobrazić wiosenne sprzątanie bez odkurzaczy i wielu nowoczesnych sprzętów. Niegdyś zaś, jedynym sprzętem służącym do utrzymania porządku nie tylko w chałupie, ale również w oborach i na obejściu była tzw. miotła. Jednak choć dla wielu z nas wydaje się ona być pogardzanym i nieużytecznym przedmiotem, to w kulturze ludowej odgrywała ona niezwykle ważną rolę.

Miotła, wykonana z witek brzozowych, jak jej nazwa wskazuje, służyła do wymiatania, inaczej wydalania czegoś czy usuwania. Można nią było wymieść brud z izby, obory czy komory rozumiany jako wszelkie zło. Ustawiona przed wejściem do chałupy lub gdzieś w kącie sieni broniła dostępu do osób, które miała chronić. Nieprzydatną już do niczego miotłę, nazywano drapakiem, nigdy jej nie wyrzucano - zawsze spalano.

Moc miotły pochodziła od brzozy, która była otaczana szczególną czcią. Bowierni wierzyli, że płynąca od tego drzewa energia zapewnia ochronę przed czarami i chorobami, odpędza wszystko, co negatywne, dodaje nowych sił i wypełnia nimi wszystkie ludzkie poczynania. Z tego też powodu miotła nie była uważana za zwykły przedmiot, zaś odgrywała istotną rolę we wszelkich zabiegach oczyszczających, takich jak: usuwanie negatywnych energii z mieszkania, obór i całego obejścia czy zrzucanie uroków i nieszczęść chorobowych. Tradycyjną miotłę, najczęściej wykonywano zimą lub wiosną z zebranych w pęk brzozowych witek i obwiązanych przepołowioną gałązką. Nim oddano nowo wykonaną miotłę do użytku poddawano ją szeregom czynności, aby nabrała ona magicznej mocy. Na początku przeciągano ją nad płomieniem świecy (żywiół Ognia), skrapiano delikatnie czystą wodą (żywiół Wody), przeciągano nad dymem z kadzidła (żywiół Powietrza) i posypywano szczyptą soli (żywiół Ziemi).

Miotła miała nader pozytywne funkcje, jednak użyta w niewłaściwy sposób mogła przynieść wiele nieszczęść. Wierzyli bowiem, że: nie wolno nikogo bić miotłą - bo suchość na tę osobę nałożymy; nie można pomicać po stopach - bo osoba zostanie starą panną lub kawalerem i proszona nie będzie (tzn. zapraszana np. na wesela); nie należy wymiatać śmieci za próg - bo szczęście się z domu wymiata. W wigilię miotłę stawiano w drzwiach na trzonku tak „do góry nogami” na ochronę - by żadne zło do domu nie szło. Jak miotła upadała - przepowiadała śmierć w rodzinie, jak miotła stara - ktoś starszego, jak nowa - dziecka, jak miotła sama się przewróciła - do domu przyjdą nieproszeni goście.

Wiara w moc brzozy wciąż jest żywa. Nawet obecnie wierzymy, że wypity wczesną wiosną łyk soku brzozowego dla budzącego się po zimie ciała i ducha ma dodać energii, krzepy i hartu. Przemierzając zaś wieś w czasie Zielonych Świątek widzimy, że gdzieś tam wejścia do domów wciąż przystrajane są młodymi, zazielenionymi drzewkami brzozy. Złamane w Boże Ciało lub w czasie procesji poświęcenia pół trzy gałązki brzozy wtykane są za okiennice, na strych lub róg domu, by chronić przed piorunami i złem, by się nic nie spaliło i wszelkie zło domostwo omijało.

Współcześnie miotła przydaje się do uprzątnięcia chodników, czy zmiatania liści na alejkach w parkach czy ogrodzie. Jeśli chcemy zrobić miotłę musimy zebrać pęk gałązek, przynajmniej tyle ile zmieści się w dłonie, ale nie mniej niż o obwodzie około 20-25 cm. Pęk należy obwiązać paskami z przepołowionych brzozowych witek lub drutem. Gałązki powinny mieć przynajmniej pół metra długości. By wiosną wygodniej było używać miotły przyda się do niej drewniany, przynajmniej 100 cm trzonek, zrobiony z kija.

A może teraz, kiedy przypomniane zostały niezwykle właściwości miotły nie zdziwi nas widok kobiet wymachujących miotłą i odganiających burzowe chmury albo choroby.

Na pewno zdziwi nas cena miotły, jeśli zechcemy kupić ją w sklepie....

Oby tylko nad naszymi głowami nie zaczęły latać BabaJagi :)

Justyna Torbicz

Informacje społeczne

I Bieg Tropem Wilczym Pamięci Żołnierzy Wyklętych Suchawa – Wyruki 2020

1 marca 2020 roku w Suchawie po raz pierwszy odbył się I Bieg Tropem Wilczym Pamięci Żołnierzy Wyklętych. Było to jedyne takie wydarzenie tego dnia w powiecie włodawskim, które rozpoczęła Msza Św. w kaplicy rzymskokatolickiej w Suchawie. Później uczestnicy przeszli pod pomnik Powstańców Styczniowych, gdzie nastąpiło powitanie uczestników przez Wójta Gminy Wyruki Mirosława Torbicza i odśpiewanie hymnu państwowego.

Następnie około godziny 12:15 rozpoczęto zmagania w dwóch biegach na dystansie honorowym 1963m i 5000m o charakterze rywalizacji, które wystartowały z pod pomnika Powstańców Styczniowych w Suchawie. W biegu na 5000 metrów w kategorii panów zwyciężył Tomasz Pawłowski z Lacka, przed Jackiem Białasem z Suchawy oraz Emilem Mikulskim z Różanki. W kategorii Pań najlepsza okazała się Monika Milart z Mościc Dolnych przed Krystyną Olszańską z Białej Podlaskiej i Aleksandrą Orlińską ze Szczekocin. Wydarzenie zgromadziło ok. 200 osób w tym ok. 150 uczestników obu biegów. W trakcie prowadzono również zbiórkę charytatywną zorganizowaną przez Poleskie Stowarzyszenie Wsparcia Społecznego „Nasz Dom” w Różance na rzecz niepełnosprawnego mieszkańca i podopiecznego fundacji mieszkańca Suchawy Kamila Góralczyka. Oprócz biegu można było podziwiać pokaz sprzętu i uzbrojenia 2 Lubelskiej Brygady Wojsk Obrony Terytorialnej im. mjr. Hieronima Dekutowskiego ps. „Zapora”, udział kawaleryjskiej grupy rekonstrukcyjnej z Włodawy oraz spróbować pysznych ciast i grochówki oraz wzmocnić się ciepłymi napojami przygotowanymi przez Koła Gospodyń Miejskich „Zosie Samosie” z Włodawy oraz Koła Gospodyń Wiejskich „Suchawianki” z Suchawy.

W imieniu organizatorów dziękujemy wszystkim uczestnikom i kibicującym im rodzinom, znajomym i przyjaciółom za udział w tej patriotycznej uroczystości. Szczególne podziękowania kierujemy pod adresem osób wspierających bieg, bez których nie mógł on by się odbyć, przede wszystkim: Panu Mariuszowi Zańko, Panu Piotrowi Kazaneckiemu, Panu Włodzimierzowi Czeżykowi z Nadleśnictwa Włodawa, Proboszczowi Parafii Najświętszego Serca Jezusowego we Włodawie Dariuszowi Parafiniukowi, Paniom z Kół Gospodyń Miejskich i Wiejskich Pani Elżbiecie Wołoszun, Pani Marioli Szajewskiej, Prezesowi Klubu Sportowego „Agros Suchawa” Panu Robertowi Wójcikowi, Ochotniczej Straży Pożarnej z Wyruk w szczególności Panu Adamowi Busce, Służbie Medycznej oraz Policji z Komendy Powiatowej we Włodawie, Harcerzom z 1 Włodawskiej Drużyny Harcerzy "Delta" im. Augusta Emila Fieldorfa ps. "Nil" oraz 1 Włodawskiej Drużynie Harcererek "Czeremcha" im. Henryki Bartnickiej-Tajchert za pomoc w zabezpieczeniu biegu. 2 Lubelskiej Brygady Wojsk Obrony Terytorialnej im. mjr. Hieronima Dekutowskiego ps. „Zapora” oraz kawaleryjskiej grupie rekonstrukcyjnej z Włodawy pod kierunkiem Pana Wiesława Gryglickiego.

Mamy nadzieję, że spotkamy się również w przyszłym roku.

Cieszymy się, że dzięki takim inicjatywom możemy promować gminę i jej sołectwa w najlepszy z możliwych sposobów, pamiętając o bohaterach minionych czasów i ucząc jednocześnie młode pokolenie pamięci, szacunku i prawdy.

Władysław Kapica Jr.

Minął kolejny rok - dobry rok dla naszej Biblioteki

Minął kolejny rok....Tak, kolejny rok realizacji projektu pn. „Dokończenie budowy Zespołu Szkół w Wyrkach wraz z infrastrukturą towarzyszącą z przeznaczeniem na działalność Gminnej Biblioteki Publicznej w Wyrkach”, realizowanego w ramach Programu Wieloletniego Kultura +Priorytet „Biblioteka +Infrastruktura Bibliotek” w latach 2014-2015, finansowanego ze środków Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego.

W minionym roku biblioteka rozszerzyła swoją ofertę kulturalno-edukacyjną o kolejne działania. Dla dzieci i młodzieży z tutejszych szkół w poniedziałkowe popołudnia odbywały się zajęcia taneczno-ruchowe. Środy były zarezerwowane dla uczestników warsztatów informatyczno-multimedialnych. W ofercie znalazły się również warsztaty radiowe w bibliotecznym studiu nagrań oraz zajęcia z robotyki. W czwartki realizowane były warsztaty edukacji regionalnej „Jak to ze Inem było” zainspirowane książką Marii Konopnickiej również o analogicznym tytule.

FOTO: „Jak to ze Inem było”- warsztaty dla dzieci

Dużym zainteresowaniem młodszych dzieci (3-10 lat) cieszyły się spotkania przygotowane w ramach projektu „Para Buch! Książka w ruchu!”, obejmujące głośne czytanie oraz działania popularyzujące książkę i wiedzę w zakresie dziedzin STEM (nauk przyrodniczych, technologii, inżynierii, matematyki). Spotkaniom z literaturą popularnonaukową towarzyszyły działania edukacyjne i animacyjne.

W ramach akcji „Mała książka - Wielki człowiek” w bibliotece rozdano 20 Wyprawek Czytelniczych dla dzieci w wieku 3-6 lat. Projekt zachęcał rodziców do odwiedzania biblioteki i codziennego czytania z dzieckiem. Każdy trzylatek, po przyjeździe do biblioteki otrzymał w prezencie Wyprawkę Czytelniczą, a w niej: książkę „Pierwsze wiersze dla...” oraz Kartę Małego Czytelnika.

Za każdą wizytę zakończoną wypożyczeniem minimum jednej książki, Mały Czytelnik otrzymał naklejkę, a po zebraniu dziesięciu został uhonorowany imiennym dyplomem. W Wyprawce znalazła się także broszura „Książka połączeni, czyli o roli czytania w życiu dziecka”, przypominająca o korzyściach wynikających z czytania dzieciom oraz podpowiadająca, skąd czerpać nowe inspiracje czytelnicze.

FOTO: Wyprawki czytelnicze w ramach akcji „Mała książka -Wielki człowiek”

W każdą trzecią środę miesiąca odbywały się spotkania Dyskusyjnego Klubu Książki dla dorosłych a w piątkowe wieczory- bezpłatne projekcje filmowe. Jak co roku biblioteka wzięła udział w ogólnopolskich akcjach promujących książki i czytelnictwo, tj. „Noc z Andersenem”, „Narodowe Czytanie” oraz „Noc Bibliotek”. Nasza Książnica znalazła się wśród 300 zwycięzców kampanii Kinder Mleczna Kanapka „Przerwa na wspólne czytanie”. Jej ideą było wspieranie wspólnego czytania książek przez rodziców i dzieci. Dzięki temu w grudniu trafiły do nas pufy z logo akcji, na których dzieci wraz z rodzicami mogą przeczytać książki, które również znajdują się wśród nagród.

GMINNA BIBLIOTEKA PUBLICZNA W WYRYKACH
serdecznie zaprasza
do udziału w Narodowym Czytaniu

**NOWELE
POLSKIE**

PATRONAT HONOROWY PARY PREZYDENCKIEJ

W grudniowy wieczór odbył się „Koncert Bożonarodzeniowy”. Przedświąteczne wydarzenie zgromadziło tak wielu wykonawców i słuchaczy, że największa przestrzeń biblioteki okazała się dla nich zbyt mała.

FOTO: Koncert Bożonarodzeniowy

Dwa razy w okresie przedświątecznym (w kwietniu i w grudniu) miały miejsce warsztaty plastyczne tworzenia kartek świątecznych dla dzieci z obydwu szkół, a wykonane prace wzięły udział w konkursie z nagrodami.

FOTO: warsztaty tworzenia kartek świątecznych

Jesienią odbył się konkurs „O złote pióro Wójta Gminy Wryki 2019”, którego celem było propagowanie inwencji twórczej autorów, zachęcenie do pisania oraz propagowanie literatury, a także promocja Gminy Wryki.

Jak co roku, zorganizowaliśmy ferie i wakacje w bibliotece. W marcu odbyły się eliminacje gminne Ogólnopolskiego Turnieju Wiedzy Pożarniczej „Młodzież Zapobiega Pożarom”. W lipcu 15 zawodników rywalizowało ze sobą w „IV Turnieju Fifa 19”.

W ciągu poprzedniego roku odbyło się 7 lekcji bibliotecznych dla uczniów z tutejszych szkół oraz lekcja biblioteczna dla przedszkolaków z gminy Podedwórze.

Odbyły się 4 wizyty studyjne. W sierpniu ubiegłego roku nasza biblioteka stała się także jednym z miejsc docelowych „Pol(e)skiej kawalkady” projektu promującego Polesie, jego unikatowość przyrody, położenia geograficznego, przeszłości wieloletniczej oraz zagłębia obyczajów, języków, religii i narodów.

FOTO: „Pol(e)skiej kawalkady”

Nowoczesna i funkcjonalna biblioteka to także przestrzeń do organizowania różnego rodzaju szkoleń. W czerwcu i w lipcu odbyły się szkolenia projektu: „Cyfrowe Inspiracje w Gminie Wryki”. Od kwietnia do czerwca - przestrzeń biblioteki służyła szkoleniom realizowanym przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Wrykach. Z przestrzeni biblioteki korzystali także miejscowi rolnicy odbywając szkolenie.

Przez cały rok, w trosce o preferencje czytelników, dokonuje się zakupu nowości wydawniczych dla czytelników różnych grup wiekowych. Zbiory biblioteczne w 2019 roku liczyły ogółem 10 856 woluminów. W porównaniu do roku poprzedniego – księgozbiór wzbogacił się o 749 pozycji książkowych. Zarejestrowano ogółem 382 czytelników, którzy w ciągu roku wypożyczyli 4792 książek.

Podsumowując należy podkreślić, że działanie zainicjowane złożeniem i realizacją projektu w ramach Programu Wieloletniego Kultura +Priorytet „Biblioteka +Infrastruktura Bibliotek” w latach 2014-2015, jest przedsięwzięciem długofalowym, którego celem jest wyrównywanie szans w dostępie do kultury, a przede wszystkim wzmocnienie, a także przekształcenie i rozwój funkcji, jakie w życiu społeczności lokalnej pełni biblioteka publiczna. I taki cel rokrocznie jest konsekwentnie realizowany przez naszą bibliotekę.

Wszystkie wydarzenia skrupulatnie relacjonujemy na Facebooku biblioteki: <https://pl-pl.facebook.com/gbpwryki/>. Nawet w tych trudnych czasach, kiedy należało zamknąć bibliotekę, staramy się być z naszymi Czytelnikami w kontakcie, dlatego na facebooku zamieszczamy różne ciekawe informacje, w których zachęcamy między innymi do uczestnictwa w szeregu wydarzeń online.

Pozdrawiam serdecznie
Hanna Czelej

Dyrektor Gminnej Biblioteki Publicznej
w Wrykach

20 maja - Światowy Dzień Pszczół

Te małe, pracowite owady przysłużą się nam poprzez zapylanie większości roślin. Szacuje się, że nawet 80% kwiatów jest zapylanych przez pszczoły a tylko 20% przez wiatr. Trudno wyobrazić sobie jakie skutki może mieć ich masowe wymieranie. Niestety obecnie od kilku już lat obserwujemy znaczny spadek ilości pszczół.

Pszczoły to jedne z najważniejszych zapylaczy. Dzięki ich pracy kwiaty zamieniają się w owoce. Pszczoły zapylają większą część naszego jedzenia - nie tylko owoce czy warzywa, ale również zboża, rzepak i wiele innych. Ich obecność więc jest istotna dla naszego funkcjonowania na ziemi. Wielu ludzi jednak cały czas nie zdaje sobie sprawy o ważnej roli, jaką pełnią te małe owady. Człowiek nie rozumie, iż znaczne zmniejszenie się liczebności pszczół na świecie jest problemem człowieka. Niestety problem ten sami sobie zgotowaliśmy. To my jesteśmy w większości odpowiedzialni za pogorszenie się warunków pszczół na świecie. Znane jest przecież powiedzenie, przypisywane Albertowi Einsteinowi, że gdy wyginą pszczoły na świecie, człowiekowi pozostaną tylko 3 lata życia na ziemi.

Kilka faktów o pszczołach

Badania nad pszczołami, cały czas nas zaskakują. Oto kilka faktów o nich, o których na pewno nie wiedziałeś:

- pszczoły potrafią się porozumiewać, robią to za pomocą tańca, wydawania dźwięków, ich taniec jest uzależniony od słońca,
- pszczoły mają wbudowany zegar - dokładnie wiedza w jakich godzinach kwitnie dana roślina, kiedy mają do niej polecieć, oraz kiedy wrócić do ula,
- pszczoły mogą pokonać nawet 10 kilometrów, aby dolecieć do roślin miododajnych i z powrotem, najczęściej zasięg wynosi około 3 km.
- aby zebrać nektar, który posłuży na składnik jednego litra miodu, pszczoły muszą odwiedzić około 4 milionów kwiatów, a na jeden kurs pszczoły składa się od 50 - 100 kwiatów (od razu możemy zaobserwować jak wiele roślin przy jednym wylocie zostaje zapylonych),
- jedna pszczoła robotnica przez całe swoje życie wyprodukuje 1/12 łyżeczki miodu - czyli na jedną łyżeczkę miodu 12 pszczół pracuje całe swoje życie.
- aby wyprodukować 1 kg miodu, pszczoła lotna musi zebrać 3 kilogramy nektaru z kwiatów.

Pszczele problemy

Skąd wzięły się problemy związane z zanikaniem pszczelich przyjaciół? Pierwszą falę wymierania pszczół zaobserwowano w 2006 roku. Doszukiwano się wielu przyczyn takiego stanu rzeczy: obwiniano wirus, na który chorują całe rodziny pszczół - wirus paraliżu pszczół. Sprawdzano również wpływ rozwoju telefonii na zmniejszenie liczebności pszczół - według niektórych naukowców, fale telefoniczne mogą utrudniać powrót pszczół do ula. Jednak największą, niechlubną rolę w zamieraniu pszczół przypisuje się chemizacji rolnictwa. Warto zauważyć, że również do pewnego czasu rolnicy, wykonując opryski w godzinach pracy pszczół na polach rzepaku, czy innych kwitnących roślin, powodować ich uszkodzenia i wymieranie. Dlatego ważne jest aby stosować się do zaleceń ministerstwa, zwłaszcza rolnicy, którzy zabiegi niebezpieczne dla pszczół powinni wykonywać po zmroku lub o świcie.

Sadzimy kwiaty dla pszczół.

- w ogrodzie staramy się ograniczyć ilość stosowanej chemii. Lepiej jest wykorzystać naturalne nawozy czy środki, uzyskiwane naturalnie. Przyczyni się to nie tylko do poprawy jakości i atrakcyjności ogrodu dla pszczół, ale również innych owadów, zwierząt i dla nas,

- w ogrodzie staramy się pozostawić nieskoszony fragment trawnika, lub zakładamy łąką kwiatną. Takie "dzikie" miejsca będą miejscem żerowania, jak też bytowania pszczół. Łąka kwiatna to bardzo atrakcyjne założenie.

- ustawiamy w ogrodzie poidła dla pszczół. Poidła, aby były bezpieczne, powinny mieć krawędź pochyloną, gdzie pszczoły mogą usiąść, będzie to zabezpieczało je przed utopieniem się.

- dobrym pomysłem będzie ustawienie domków dla owadów, gdzie mogą przebywać pszczoły murarki, albo, jeżeli mamy możliwość - postawmy ul. Jest to dobry pomysł nawet nie tylko po to aby pozyskiwać miód, ale zwłaszcza aby poprawić jakość plonów. Wielu hodowców czy rolników zakłada takie pasieki właśnie w celu zwiększenia ilości zapylonych owoców, zwiększenia ilości plonów,

- posadź rośliny miododajne. Zaletą jest ich przyjemny zapach, który dodatkowo uprzyjemni nam relaks w ogrodzie. Przykłady roślin miododajnych, które kwitną sekwencyjnie przez cały rok: śnieżyczka przebiśnieg, leszczyna, krokus wiosenny, podbiał, wierzba iwa, smagliczka skalna, wiśnia, jabłoń, mniszek lekarski, mak wschodni, malina, chaber, kończyna, mięta, wrzos.

Pszczoły to bardzo ważne owady. Pomagają nam przetrwać na świecie - zapewniają nam pokarm poprzez swoją pracę - zapylają wiele roślin i produkują miód. Z wdzięczności powinniśmy zapewnić im przyjazne warunki w naszym ogrodach, posesjach.

EtnoPolska 2020 dla Swaniek

Już niebawem zespół śpiewaczy Swańki z Wyruck, który jest ambasadorem kultury ludowej naszego regionu będzie występował w nowych strojach ludowych.

Doposażenie zespołu w nowe stroje ludowe charakterystyczne dla naszego regionu tzn. stroje włodawskie letnie i podlaskie nadbużańskie stało się możliwe dzięki dofinansowaniu jakie Stowarzyszenie Aktywności Obywatelskiej Koalicja Kulturalna z Wyruck otrzyma ze środków Narodowego Centrum Kultury w ramach programu „EtnoPolska 2020”

Obecnie zespół posiada autentyczne, bardzo stare, wykonane ręcznie z naturalnych składników stroje ludowe należące do babek lub prababek, które rzecz jasna ulegają naturalnemu zniszczeniu.

14 kompletów powstałych w ramach projektu strojów zostanie wykonanych w lokalnej pracowni krawieckiej zajmującej się m.in. rekonstrukcją tradycyjnych strojów ludowych z nowoczesnych tkanin, ale z wykorzystaniem tradycyjnych technik wykonania poszczególnych elementów stroju (zwłaszcza tzw. perebrów tj. wzorów wykonanych techniką haftu tkackiego charakterystyczną dla regionu nadbużańskiego, które można wykonać tylko ręcznie).

By zachować ich autentyczny charakter stroje zostaną wykonane według etnograficznej specyfiki stroju włodawskiego letniego i nadbużańskiego podlaskiego na podstawie autorstwa Janusza Świeżego Atlasu Polskich Strojów Ludowych, ale z uwzględnieniem typowo wyruckich wzorów pereborów znajdujących się na autentycznych, dawnych lnianych koszulach.

Podjęte przez Stowarzyszenie Koalicja Kulturalna działanie przyczyni się do bezpośredniego przekazu tradycji wytwarzania strojów oraz ich zdobnictwa oraz do wzmocnienia lokalnej tożsamości kulturowej i uczestnictwa w kulturze oraz edukacji regionalnej i upowszechniającej wiedzę o regionie oraz zagwarantowania ciągłości tradycji i sprzyjania ich twórczemu wykorzystaniu.

Działanie poprzez odtworzenie strojów ludowych z zachowaniem autentycznego wzornictwa przyczyni się także do wzmocnienia szacunku dla dorobku kulturowego poprzednich pokoleń oraz wzmocnienia świadomości i tożsamości kulturowej regionu. A poprzez kultywowanie tradycji i manifestowanie tożsamości przyczyni się do wzmocnienia pozycji i marki zespołu śpiewaczego Swańki z Wyruck, promocji Gminy Wyrucki oraz całego regionu Polesia Zachodniego i ich walorów kulturowych.

STRÓJ WŁODAWSKI

STRÓJ PODLASKI NADBUŻAŃSKI

Echa z Urzędu

Drodzy Czytelnicy!

Za nami okres obfitujący w wiele takich wydarzeń i sytuacji z jakimi dotychczas nie mieliśmy do czynienia. Nie tylko wszystko, co działo się w naszych domach i rodzinach było nowe i nieoczekiwane, również w pracy na rzecz naszej społeczności zarówno w urzędzie jak i w wielu innych instytucjach doświadczyliśmy wiele destabilizacji.

Jednocześnie, w obecnej sytuacji, bardzo proszę o wyrozumiałość w utrudnionej dostępności do urzędu gminy. Od dnia 17 marca 2020 roku wejście do naszego urzędu jest możliwe dla wszystkich interesantów po uprzednim kontakcie telefonicznym. Urząd jest czynny w stałych godzinach, a pracownicy są każdego dnia do dyspozycji mieszkańców. Pomimo ograniczeń staramy się funkcjonować jak najbardziej normalnie i wszystkie sprawy załatwiać na bieżąco. Mimo, że najbardziej cenię bezpośredni kontakt z mieszkańcami, to do czasu odwołania ograniczeń zachęcam do kontaktu telefonicznego lub drogą mailową.

Pomimo wszech panujących pandemicznych niepokoїв to w naszej gminie miało miejsce wiele pozytywnych zdarzeń. Wyrażam wielkie zadowolenie, a jednocześnie bardzo dziękuje wszystkim pracownikom Urzędu Gminy w Wyruckach, że dzięki ich postawie nasz urząd pracował każdego dnia. Cieszę się z tego, co udało się wykonać i zakończyć oraz z tego, co niebawem zacznie się dziać.

A, że minęło już prawie pół roku od momentu dzielenia się z Państwem informacjami na temat ciekawostek z życia naszej gminnej społeczności już przechodzę do konkretów.

Nowa Skarbnik Gminy

W dniu 28 stycznia nastąpiła zmiana na stanowisku skarbnika Gminy Wyrucki. Jako, że skarbnika na wniosek wójta odwołują i powołują radni niezbędne było zwołanie na ten dzień sesji Rady Gminy.

Pani Elżbieta Piotrowska zwróciła się z wnioskiem o zgodę na przejście na emeryturę. Swoją funkcję pełniła przez okres 23 lat. W imieniu własnym, pracowników i mieszkańców Gminy Wyrucki złożyłem podziękowania za długotrwałą, owocną

pracę na rzecz samorządu gminnego, szczególnie za lata sumiennej i odpowiedzialnej pracy na stanowisku Skarbnika Gminy Wyrucki.

Od 29 stycznia o gminne finanse dba Pani Małgorzata Chudaś mieszkająca w Lipówce. Bardzo się cieszę, że przyjęła moją propozycję i dołączyła do zespołu.

Już teraz wiem, że nowa pani skarbnik podjęła trudnemu zadaniu „strażnika” budżetu naszej gminy.

Zebrania sołeckie i ... powracający temat dróg.

W lutym w sołectwach naszej gminy odbyły się zebrania wiejskie. Mieszkańcy zgłaszali szereg spraw i potrzeb. Wiem, że każda ze zgłaszanych potrzeb jest najistotniejsza dla danej grupy mieszkańców i w miarę możliwości staramy się te potrzeby zabezpieczać. Pragnę jednak zwrócić uwagę na pewną kwestię... Drogi!

Bez wątplenia rozległy teren Gminy Wyrucki sprawia, że dróg gminnych mamy więcej niż sąsiednie gminy. Bardzo często osoby z np. Suchawy nie widziały i nie znają stanu dróg w Zahajkach, a mieszkańcy np. Kolonii Wyrucki nie widzieli i nie znają stanu dróg w Kolonii Kaplonosy. Bez wątplenia zadania związane z drogami trzeba podejmować, ale musi tutaj obowiązywać zasad stopniowania potrzeb oraz kosztów.

Dlatego w najbliższym możliwym czasie zamierzam zabrać radnych na objazd po terenie całej gminy, tak, by mogli obiektywnie ocenić jakość dróg na naszym terenie oraz ustalić zakres i harmonogram prac na najbliższe lata. Prace doraźne nad poprawą jakości dróg gminnych są realizowane systematycznie. Nie możecie natomiast Państwo oczekiwać, że kwestie dróg – z całą pewnością najbardziej kosztownych inwestycji – rozwiążemy w trybie natychmiastowym i spełniającym oczekiwania niemalże każdej miejscowości z terenu naszej gminy. Temat dróg jest ważny dla wszystkich samorządów, bo jest też ważny dla ich mieszkańców. Jest to temat także bardzo drażliwy i trudny, bo wiąże się z ogromnymi finansami. Dlatego w tej kwestii trzeba przedkładać „siły nad zamiary” i dążyć do realizacji tego, co jest w zasięgu naszych możliwości.

Wsparcie OSP

Jednostka Ochotniczej Straży Pożarnej w Horostycie otrzymała na początku roku lekki samochód strażacki. Środki na zakup auta pochodziły głównie z funduszu sołeckiego z 2019 roku, który mieszkańcy Horostyty postanowili w całości przeznaczyć na zakup samochodu. Kilkunastoletni Renault Trafic zastąpił leciwego Żuka, który w ostatnich latach sporadycznie opuszczał swój garaż.

Zmiany zapowiadają się również w OSP Wyrki, gdzie jeszcze w tym roku planowane jest utworzenie przy OSP Grupy Poszukiwawczo – Ratowniczej, która powstanie w oparciu o odbywającego aktualnie szkolenie psa wraz z przewodnikiem. Ponadto strażacy z Wyrk otrzymają nowe umundurowanie specjalne, które wkrótce zostanie zakupione ze środków przeznaczonych przez sołectwa z Wyrk.

Gospodarka wodna

Jak co roku, kiedy nadchodzi wiosna, a potem lato obserwuje się duży wzrost zużycia wody. W związku z tym, również co roku, powtarzają się problemy związane z prawidłowym funkcjonowaniem gminnego wodociągu i ujęcia wody w Lubieniu. Jako mieszkańiec i korzystający z gminnego wodociągu również doświadczam tego problemu i bynajmniej nie napawa radością fakt, że w trybie natychmiastowym nie można go rozwiązać.

O fakcie konieczności oszczędzania wody i trudnościach związanych z eksploatacją wodociągu informowałem już wielokrotnie. Przypomnę, że ujęcie wody często pracuje na granicy swoich maksymalnych, przewidzianych przed wieloma laty możliwości.

Kwestia wody była i wciąż jest dla mnie bardzo istotna. Dlatego przystąpiliśmy do opracowania dokumentacji technicznej związanej z gruntownym remontem ujęcia wody w Lubieniu.

Segregacja odpadów

To kolejna sprawa która wśród mieszkańców budzi bardzo wiele emocji, a dowodzą temu m.in. liczne telefony jakie odbieramy w urzędzie w dniach odbioru odpadów w naszej gminie.

Nie zaskakuje mnie to jednak, bo temat odbioru i segregacji odpadów w obecnych uwarunkowaniach prawnych gospodarki odpadami z pewnością będzie co pewien czas powracał. Główne powody są dwa: ciągle zmieniające się przepisy oraz dynamicznie rosnące koszty gospodarki odpadami.

Jak wynika z relacji mieszkańców i firmy odbierającej odpady kwestią sporną jest sposób ich segregowania. Dlatego, by nie mieć problemów z odbiorem śmieci trzeba zwyczajnie nauczyć się je prawidłowo segregować. Wiem, że dla wielu osób segregacja odpadów to wciąż coś nowego.

Obecnie, w związku z ogłoszonym w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich naborem, przygotowujemy wniosek na dofinansowanie tego zadania ze środków zewnętrznych. Cel tych działań jest oczywisty – wyeliminowanie zakłóceń w prawidłowym funkcjonowaniu ujęcia wody, a co za tym idzie i wodociągu. Trzeba przyznać, że gruntowna modernizacja ujęcia jest bardzo kosztowna i musimy szukać źródła dofinansowania. W projekcie wszelkie prace są zaplanowane na 2021 rok. Jednak, czy najpóźniej w przyszłym roku uda się je skutecznie wyeliminować? Zobaczmy... Zależy to bowiem od wielu czynników.

Wciąż apeluję o bardzo rozważne korzystanie z wody. Wszelkie działania doraźne, naprawy i konserwacje na ile jest to możliwe dokonują pracownicy gospodarczy urzędu i robią to systematycznie. Wiem, że nieraz pojawia się niezadowolenie, ale proszę jeszcze o cierpliwość i wyrozumiałość.

Wielu miało i wciąż pewnie ma nawyk wrzucania śmieci „gdzie popadnie”. Jednak w dzisiejszej rzeczywistości prawo reguluje wiele, nawet to jaki odpad powinien być w jakim worku lub pojemniku. Nie jest to wymysł ani mój, ani firmy, która odpady odbiera. Wystarczy, że jakiś odpad będzie wrzucony do nieprawidłowego worka, a firma odbierająca ma prawo takiego worka nie zabrać. Dlaczego? Bo na sortowni, do której zawozi odpady firma również takiego worka nie odbiorą. Stąd szereg zależności, które zmuszają nas do tego, by odpady segregować właściwie. Dlatego proszę Państwa o roztropność i prawidłową segregację.

By jednak ukoić nieco złość mieszkańców na firmę odbierającą i zachęcić do prawidłowego segregowania odpadów przedstawię kilka informacji o śmieciach w naszym powiecie.

Otóż tylko Gmina Wyrzyki stawki za wywóz ma dziś poniżej 10 zł – a dokładnie 8 zł od osoby. Inne gminy płać: 11,12,13 zł za śmieci segregowane. Ostatnio np. w gminie Wola Uhruska podniesiono stawkę z 9 zł na 13,50 zł z ulgą do 12 zł jeśli ktoś deklaruje kompostowanie.

Gmina Wyrzyki wciąż dopłaca do śmieci, które oddają jej mieszkańcy, a tak być nie powinno, bowiem wpływy od mieszkańców powinny równoważyć wydatki. Dokładając do systemu gospodarki odpadami w trakcie roku musimy rezygnować z innych zaplanowanych działań.

Co z energią przyjazną środowisku?

Wniosek złożony przez Gminę Wyrzyki dotyczył montażu 52 instalacji solarnych i 121 fotowoltaicznych oraz 20 kotłów na pellet.

Do realizacji dofinansowania wybrano z województwa lubelskiego 86 wniosków z najwyższą punktacją. Pozytywną ocenę uzyskało w sumie 197 wniosków, w tym nasz wniosek, który znalazł się na 143 miejscu listy rankingowej za Gminą Urszulin, a przed m.in. Miastem Włodawa, Gminą Kodeń i Dębowa Kłoda jednak na tym etapie nie został zakwalifikowany do dofinansowania.

Składając wniosek zależało nam na tym, by

uzyskane wsparcie dofinansowania było na poziomie 85%, po to, by nasi mieszkańcy zapłacili za inwestycję jak najmniej. W obecnym rozstrzygnięciu dofinansowanie otrzymały te samorządy, które ubiegały się głównie o 50% wsparcie, co jednak oznacza zdecydowanie wyższe koszty dla mieszkańców.

Pomimo tego, że nasz wniosek nie został zakwalifikowany za pierwszym razem, to nie rezygnujemy. Oczekujemy na zwiększenie puli finansowej w tym naborze i czekamy na dalsze decyzje.

Rewitalizacja Gminy Wyrzyki

Dobiegły już końca prace związane z budową świetlicy wiejskiej w Wyrkach – Woli i zagospodarowaniem terenu przy skrzyżowaniu w Lubieniu.

Wykonawcą zadania była firma STYL-BUD z Kulczyna, która podczas ubiegłorocznego przetargu zaproponowała najkorzystniejszą ofertę na realizację obu zadań.

Należą się w tym miejscu szczególne podziękowania dla pana Dariusza Ignatiuka, który na bieżąco konsultował poszczególne etapy realizacji zadań i zadbał o ich końcowy efekt.

Już wiemy, że kwota pozyskanego dofinansowania ze źródeł zewnętrznych będzie wynosiła 2/3 kosztów całej inwestycji.

Pozostaje jeszcze kwestia wyposażenia w świetlicy w Wyrkach Woli, która zostanie ustalona już z mieszkańcami na zebraniu sołeckim.

Musimy także poczekać z uroczystym otwarciem obiektów, gdyż ograniczenia związane z epidemią koronawirusa dziś na to nie pozwalają.

Jestem bardzo zadowolony z efektów jakie powstały dzięki działaniom rewitalizacyjnym. Współpracę z wykonawcą oceniam jako wzorową i chciałbym, by realizacja innych zadań przebiegała w taki sposób. Wyrażam nadzieję, że nowopowstałe obiekty wyposażone w atrakcyjne zaplecze będą dla państwa źródłem wielu inspirujących działań. Zachęcam by gromadzić się w nich i planować to, co będzie sprzyjać nie tylko rozwojowi ale przede wszystkim integracji mieszkańców naszej gminy.

Nowe doświadczenie - sesja korespondencyjna

Pozostając w obowiązku ograniczeń związanych ze spotykaniem się w grupach, przemieszczaniem się itp. stanęliśmy w obliczu konieczności zorganizowania sesji rady w trybie korespondencyjnym.

Taka forma pracy Rady Gminy Wyrki była podyktowana nie tyle szerokimi komentarzami w mediach co do korespondencyjnych wyborów prezydenckich, ale obiektywnymi trudnościami

jakich mógłby doświadczyć każdy radny gdybyśmy sesję prowadzili w trybie online.

Sesja korespondencyjna była ciekawym doświadczeniem dla Przewodniczącego Rady Gminy, wszystkich radnych oraz pracowników urzędu ukazującym m.in., że nawet w sytuacji bez wyjścia – takie znajdujemy.

Nowy wygląd budynków użyteczności publicznej.

Wielu z Państwa miało już z pewnością okazję ujrzeć wyremontowane wnętrza Urzędu Gminy w Wyrkach. A już niebawem zmieni się także jego zewnętrzne otoczenie.

W kwietniu odbył się przetarg na zadania związane z termomodernizacją trzech obiektów użyteczności publicznej w naszej gminie tj. budynku urzędu gminy i dwóch szkół.

Do przetargu przystąpiło kilku wykonawców, a najkorzystniejszą ofertę złożyło przedsiębiorstwo VIRTUS s.c. z Lublina.

Myślę, że każdy z Czytelników uzna, że to zadanie jest dla nas bardzo ważne. Obecnie wygląd zewnętrzny zarówno gminnych szkół oraz urzędu pozostawia wiele do życzenia. Cieszę się, że zaczynamy wizerunkowo dorównywać do innych dobrze rozwijających się miejscowości i nie będziemy

musieli się już wstydzić.

Głównym celem zadania jest docieplenie elewacji zewnętrznej, wymiana starych okien i drzwi zewnętrznych, docieplenie stropów, montaż instalacji fotowoltaicznej oraz wymiana niektórych podłóg.

Realizacja zadania będzie podzielona na etapy. Już wkrótce ruszymy z pracami wokół Urzędu Gminy. W roku 2021 rozpoczną się prace przy szkołach w Kaplonosach i Wyrkach.

Na realizację projektu „Termomodernizacja budynków użyteczności publicznej w gminie Wyrki” pozyskaliśmy dofinansowanie z Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Lubelskiego Działanie 5.2 RPO „Efektywność energetyczna sektora publicznego”.

Wartość zadania to 1 888 148,31 zł dofinansowanie zewnętrzne to 1 325 675,20 zł.

Wydarzenia kulturalne

Na 2020 rok mieliśmy zaplanowanych wiele wydarzeń kulturalnych, których organizatorem lub współorganizatorem miała być Gmina Wyrki.

W okresie od stycznia do czasu ogłoszenia w kraju pandemii zorganizowaliśmy trzy wydarzenia. Pierwszym z nich był Gminy Przegląd Kolęd i Grup Kolędniczych. Zorganizowany po raz drugi i przebiegający w miłej i świątecznej atmosferze był okazją do wspólnego kolędowania i złożenia sobie świątecznych i noworocznych życzeń. Kolejnym wydarzeniem był zorganizowany w Suchawie bieg Tropem Wilczym jako włączenie się w ogólnopolską akcję upamiętniającą działania podziemia niepodległościowego.

Nikt się nie spodziewał, że organizowany tydzień później Dzień Kobiet będzie ostatnim wydarzeniem kulturalnym w jakim nam przyszło uczestniczyć w tym roku. Niestety, z przykrością informuję, że w 2020 roku nie odbędzie się Wyrkowski Jarmark Leśny, który był planowany, wzorem roku ubiegłego, na drugą niedzielę lipca. Na dziś nie wiemy też, czy zostaną zorganizowane Dożynki Powiatowe. Na ten moment z racji sytuacji epidemiologicznej w kraju jest całkowity zakaz organizowania zbiorowych zgromadzeń, do którego mamy bezwzględny obowiązek się dostosować. Pozostaje zatem cieszyć się z tego, co udało się dotychczas zrealizować i z utęsknieniem czekać na to, co będzie w przyszłości.

Raport o stanie Gminy Wyrki za 2019 rok

Na podstawie art. 28aa ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym art. 30a ust. 1 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. wójtowie oraz burmistrzowie i prezydenci miast są zobligowani do tego, aby do końca maja każdego roku przygotować i przedstawić wszystkim zainteresowanym raport o stanie gminy za rok ubiegły.

Celem przygotowania raportu jest uzyskanie dokładnego wglądu w sytuację demograficzną, ekonomiczną, gospodarczą i społeczną naszej gminy wykazaną w działalności urzędu oraz instytucji podległych. Raport ponadto daje możliwość dokonania analizy poziomu rozwoju gminy na

przebiegu ostatnich kilku lat. Reasumując, rok 2019 uważam za udany. Oprócz działań związanych z zarządzaniem mieniem i budżetem gminy dużo czasu poświęciłem na poznanie zasobów kadrowych urzędu, współpracę z radnymi, sołtysami, spotkania z mieszkańcami. Wójt to przede wszystkim kierownik urzędu. Dziś wiem, że pracuję z kompetentnymi osobami, bez których bym sobie nie poradził. Są jeszcze kwestie, które wymagają doskonalenia, ale wiem, że to tylko kwestia czasu i dobrych rozwiązań....

Miroslaw Torbica

Porady, ciekawostki, przepisy,

Uprawa ogórka

Choć świat wokół jakiś niespokojny, to na wsi jest tak, jak zawsze... przyszła wiosna, a wraz z nią wiele prac na polach, obejściach, w przydomowych ogrodach i ogródkach. Porządkujemy, grabimy, kopujemy, siejemy i sadzimy, by później cieszyć oko widokiem i rozkoszować się ilością i smakiem plonów.

Już teraz planując tegoroczny wysiew ogórków warto wzbogacić swoją wiedzę wiadomościami na temat tego nieocenionego w swych walorach warzywa, które przez cały rok i w różnych postaciach dostarcza nam bogactwa smaku, zapachu i ...zdrowia.

Ogórek – z łaciny **Cucumis** to roślina jednoroczna z rodziny dyniowatych. Obejmuje około 55 gatunków. Rodzaj najbardziej zróżnicowany pochodzi z Afryki, poza tym jego przedstawiciele rosną na wyspach otaczających ten kontynent a także w Azji południowej i południowo-wschodniej, na Filipinach i w Australii. Jednak najbardziej znane i powszechne są dwa gatunki – ogórek siewny (*Cucumis sativus*) i melon (*Cucumis melo*) – oba uprawiane także w Polsce.

Ze względu na pochodzenie ogórek należy do grupy roślin o dużych wymaganiach cieplnych. Dlatego optymalna temperatura w czasie kiełkowania wynosi 25-30°C. Za minimalną temperaturę gleby przyjmuje się 14°C, ale wzrost jest wtedy bardzo ograniczony. W dobrych warunkach nasiona kiełkują po 5-10 dniach. Niska temperatura i brak wilgoci znacznie opóźniają wschody. Dla ogórka ważniejsza jest właściwa temperatura gleby niż powietrza. Jeśli ziemia jest nagrzana, to rośliny mogą wytrzymać obniżenia temperatury nawet do 10°C, w takiej sytuacji już na starcie wzrostu rośliny istnieje ryzyko wystąpienia choroby tzw. chlorozy liści. Ze względu na duże wymagania cieplne ogórek jest także wrażliwy na wiatry. Dlatego lepiej rośnie w miejscach osłoniętych od wiatru. Silne wiatry w połączeniu z wysoką temperaturą sprzyjają wędnięciu rośliny oraz uszkodzeniom liści i łądy wpływając tym samym na gorsze wiązanie owoców.

Ogórek ma duże wymagania w stosunku do gleby. Najlepsze są gleby o ciemnej barwie, przepuszczalne i łatwo nagrzewające się, o dużej zawartości próchnicy, zasobne w materię organiczną – po to, by lepiej zatrzymywać wodę z opadów. Gleby zlewne, ciężkie i piaszczyste nie powinny być brane pod uwagę w uprawie ogórka. Pod jego uprawę powinno wybierać się stanowiska niezacienione, gdyż na niedostatek światła rośliny reagują znacznym spadkiem plonu.

Wybierając miejsce do zasiewu ogórka warto pamiętać o zasadzie płodozmianu według której ten sam gatunek może powrócić na to samo pole nie wcześniej niż za cztery lata.

Ogórek sieje się gdy gleba jest dostatecznie nagrzana, co gwarantuje szybkie i równomierne wschody. Ziemia powinna być wilgotna, ale nie nadmiernie mokra. Zbyt długie leżenie nieskiełkowanych nasion w ziemi może je narazić na zgnicie lub słabe i nierównomierne wschody. Siew można przeprowadzać w kilku terminach, aby przedłużyć okres zbiorów. Zwykle najlepiej wysiewać nasiona od 10 maja do pierwszej dekady czerwca. Ostatnie terminy siewu są czasami bardziej ryzykowne, ze względu na niedostatek wilgoci w glebie. Nasiona sieje się w równomiernie rozmieszczonych rzędach w systemie pasowo – rzędowym, na głębokości 1,5- 3cm. Po wschodach rośliny w rzędzie powinny rosnać co 15-20 cm.

Bardzo popularne i dobroczynne dla uprawy ogórka jest stosowanie osłon z włókniny polipropylenowej czy folii polietylenowej. Osłony te przyspieszają wzrost i plonowanie rośliny, są wygodne w stosowaniu gdyż nie wymagają konstrukcji wspierającej. Osłony winno się trzymać na roślinach do około połowy czerwca. Muszą zaś być bezwzględnie zdjęte na początku kwitnienia, gdyż stanowią przeszkodę dla owadów zapylających.

Ogórek potrzebuje dużo wody. Największe zapotrzebowanie na wodę występuje w okresie wschodu i kwitnienia. Przed suszą roślina broni się zwiększając na boki zasięg systemu korzeniowego. Większość korzeni znajduje się w wierzchniej warstwie gleby, warto o tym pamiętać by nie wykonywać głębokich uprawek pielęgnacyjnych, które mogłyby uszkadzać roślinę, dlatego ilość zabiegów wiosennych warto ograniczyć do minimum.

Ze względu na to, że większość korzeni znajduje się wierzchniej warstwie gleby ogórek jest wrażliwy na podtopienie. Reaguje na to występowaniem chloroz (choroba rośliny powodująca stopniowe żółknięcie i usychanie) oraz gorszym pobieraniem składników mineralnych, a w dłuższym okresie ginie. Przyczyną podtopienia jest najczęściej gromadzenie się wód opadowych albo nieprawidłowe podlewanie tworzące nieprzepuszczalną warstwę dla wody, co wymaga tzw. głęboszowania czyli spulchnienia nadmierne ugniecionych warstw gleby.

Ogórki potrzebują także dużo wody podczas owocowania.

Ogórki nawadniane wykazują bowiem mniejszą podatność na tworzenie pustych przestrzeni i mięknięcia podczas kwaszenia. Jeśli z powodów suszy zachodzi potrzeba nawadniania plantacji w czasie wschodów to należy stosować małe dawki wody, aby zaledwie zwilżyć wierzchnią warstwę gleby, w której umieszczone zostały nasiona.

Nawadniane powinno być prowadzone w godzinach rannych lub przed wieczorem. Najmniej odpowiednie są godziny silnej operacji słońca, gdyż można wtedy doprowadzić do uszkodzenia blaszek liściowych.

W procesie uprawy ogórka ważne jest to, by podczas podlewania nie następowało zwilżanie

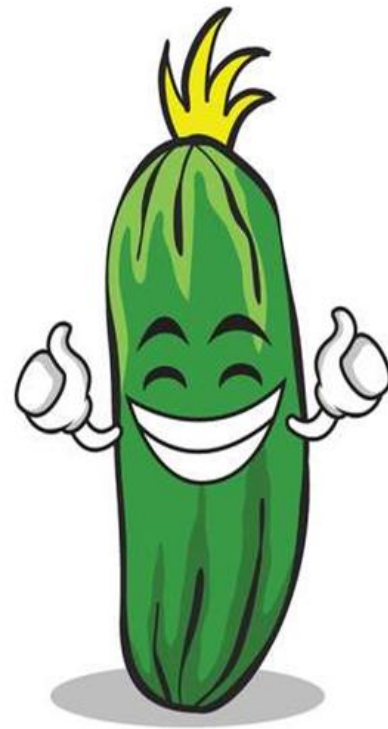
całych roślin, gdyż to wzmacnia występowanie i porażenie roślin chorobami grzybowymi znacznie skracać ich żywotność i plenność.

W Polsce istnieje wiele odmian ogórka o wysokiej tolerancji na mączniaka rzekomego oraz możliwość stosowania ekstraktów roślinnych do ochrony przed chorobami bakteryjnymi i grzybowymi stwarzając w naszych ogródkach możliwość ekologicznej uprawy. Do środków naturalnych przydatnych do walki z chorobami ogórków warto zastosować roztwór mleka z wodą, wyciąg z pokrzywy lub wyciąg z czosnku. Dopuszczalne w uprawie ekologicznej są także preparaty chemiczne takie jak: Miedzian50 WP, Miedzian50 WG, Miedzian Extra 350 SC, Funguran.

Najlepsze - ogórki małosolne

Ogórki muszą pochodzić z dobrego „źródła”, marketowe ogórki mogą mieć niezbyt przyjemny zapach i dość szybko się psują. Słój na ogórki małosolne powinien być duży, kilku litrowy, mieszczący przynajmniej 2 kg ogórków. Wyjątkowy smak nadaje ogórkom przygotowanie ich w dużym kamiennym garnku.

Przepis na najlepsze ogórki małosolne: czosnek, koper włoski, liść lub korzeń chrzanu, liście: wiśni, porzeczki, winogronu, orzecha włoskiego, 1 łyżka soli na litr wody. Ogórki, czosnek i liście należy umyć, osuszyć i szczelnie ułożyć w naczyniu. Wodę wymieszać z solą i zalać do pełna. Przykryć. Można też użyć gorącej wody wtedy proces kiszenia będzie zachodził nieco szybciej i ogórki będą nadawały się do spożycia już drugiego dnia po przyrządzeniu. W taki sam sposób przygotowuje się też ogórki kiszzone z tym wyjątkiem, że wkłada się je do słoików i szczelnie zakręca. Bardzo dobrym sposobem na przechowywanie kiszonych ogórków jest ich przygotowanie w plastikowej banieczce po 5 litrowej wodzie.

Bardzo łatwa i pyszna sałatka z ogórków i żółtego sera

Do przygotowania sałatki potrzebne są świeże obrane ze skórki ogórki, ser żółty i niezbyt duża cebula - wszystko pokrojone w grubą kostkę, doprawione solą, pieprzem i wymieszane z majonezem. Sałatkę można jeść samodzielnie lub jako dodatek do kanapki.

Ogórki z ananasem

Doskonale na zimę z lekką nutką słodczy, chrupiące i szybkie w przygotowaniu.

Do przygotowania jednej porcji na około 20 małych słoiczek potrzebujemy: 5 kg ogórków gruntowych, 4 cebule, 1 puszkę ananasów, 2 szkl octu 10 %, 60 dag cukru kryształ, 3 łyżki soli. Ogórki należy pokroić w grube plastry. Można też je obrać obrać i pokroić w słupki – jak kto woli. Cebulę pokroić w piórka, a ananasy w kostkę. Sok z ananasów, ocet, cukier i sól dokładnie wymieszać i zalać pokrojone warzywa. Zostawić na noc. Od czasu do czasu zamieszać. Na następny dzień ogórki wraz z cebulą, ananasami układać w słoikach, zalewając wytrąconą zalewą. Pasteryzować 10 minut od momentu zagotowania.

Życzymy obfitych plonów i smacznego

Humor

- ☺
- Ty już mnie nie kochasz! - wzdycha dziewczyna jadąca z chłopakiem przez las na motorze.
 - Ależ kocham cię! Dlaczego uważasz inaczej ?
 - Bo zawsze w tym zagajniku psuł ci się motor...
- ☺

☺

Przy sobotnim śniadaniu z rodzicami pięcioletnia Amelka oświadcza:

- Jak dorosnę chcę być ładna jak Tata
- Rodzice spoglądają po sobie ...
- Jak to...? jak Tata ?... dopytuje się Mama
- Bo Tata się umyje i już jest ładny... - nie to co te szminki, cienie

☺

Reklama

F.H.U. KAIRO, ul. Przechodnia 22, 22-200 Włodawa

SKLEP	SERWIS	REKLAMA
tel. 82 57 22 111	kom. 500 383 283	kom. 500 830 750

SKLEP, SERWIS KOMPUTERÓW I GSM

ZAOPATRZENIE, ART. PAPIERNICZE I BIUROWE

KASY FISKALNE I TERMINALE PŁATNICZE

REKLAMA, POLIGRAFIA, PIECZĄTKI

Wydawca:

Stowarzyszenie Aktywności Obywatelskiej "Koalicja Kulturalna" w Wyrkach

Wyrki - Adampol 95

22-205 Wyrki

email: wyruckiewiesci@wp.pl

www.wyrki.com.pl

Zespół redakcyjny:

Justyna Torbicz - redaktor naczelna

Władysław Kapica

Hanna Czelej

Mirosław Torbicz

Marek Niedzielak

Copyright© "Wyruckie Wieści".

Wszystkie teksty zamieszczone w Wyruckich Wieściach mogą być cytowane i przedrukowywane wyłącznie po uzyskaniu pisemnej zgody redakcji, pod warunkiem podania źródła i przekazania redakcji egzemplarza publikacji z cytowanym tekstem.

Numer 1-2(18), Wyrki maj 2020 r.. Nakład: 500 egz.

EGZEMPLARZ BEZPŁATNY